

Kokous 19.4.2018

Paikka: Väinämöinen, Meritullinkatu 10

Aika: To 19.4.2018 klo 12-15

Osallistujat:

- Ylitarkastaja Jukka Haapamäki (ryhmän puheenjohtaja), opetus- ja kulttuuriministeriö
- Opetusneuvos Matti Kajaste, opetus- ja kulttuuriministeriö ESTE
- Tutkimuksen kehittämisspäällikkö, Timo Taskinen Jyväskylän yliopisto ESTE, varahenkilö suunnittelupäällikkö Pirjo Rauhala, Tampereen yliopisto
- Tutkimuspäällikkö Seliina Päällysaho, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Kehittämisspäällikkö Minna Liikala, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Yliääkäri Ari Lindqvist, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ESTE
- Tutkimuksen tietoasiantuntija Yrjö Lappalainen, Tampereen teknillinen yliopisto
- Palvelupäällikkö Anne Sunikka, Aalto-yliopisto
- Yksikön johtaja Marja Kylämä, Suomen Akatemia
- Ennakointipäällikkö Soile Ollila, Business Finland
- Tiedejohtaja Kalle Korhonen, Koneen Säätiö (klo 13 eteenpäin)
- Tietojärjestelmäasiantuntija Jyrki Ilva, Kansalliskirjasto
- Suunnittelija Janne Pölönen, Tieteellisten seurain valtuuskunta
- Kehittämisspäällikkö Ari Leppälähti, Tilastokeskus
- Kehityspäällikkö Hanna-Mari Puuska (ryhmän sihteeri), CSC - Tieteen tietotekniikan keskus

Vierailijat

- Vanhempi koordinaattori, legal advice (ryhmän sihteeri) Leena Jukka, CSC, ESTE
- Projektipäällikkö Tiina Strengell, CSC
- Projektipäällikkö Jutta Virolainen, CSC

Asiat:

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen 12.05. Hyväksyttiin asialista.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan ja muistion hyväksyminen (Haapamäki)

- [Liite 1](#)
- Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja

3. Ajankohtaista (tiedoksi)

- [Liite 2](#)
- Ohjausryhmä merkitsi ajankohtaiset asiat tiedoksi

4. Julkaisutyöryhmän nimeäminen (Haapamäki)

- [Liite 3](#)

Kommentoitiin, että tietomallia ei pitäisi määritellä yliopistoilla käytössä olevien tuotteen perusteella. Vastattiin, että ryhmän jäsenien ei ole tarkoitus edustaa järjestelmätuotteita, vaan tavoitteena on, että erilaisia järjestelmiä käyttävien yliopistojen osaaminen ja mahdolliset järjestelmien aiheuttamat rajoitteet voidaan huomioida.

Todettiin, että Solecris-järjestelmää käyttävistä yliopistoista ei nimetä edustajaa, sillä niillä ei syystä tai toisesta (esim. aikapula) ole hetkellä mahdollisuutta osallistua.

Business Finlandilta on tulossa edustaja.

Päätös: Päätettiin asettaa julkaisutyöryhmä esityksen mukaisesti 1.5.2018-31.1.2019. Esityksestä poiketen SoleCRIS-järjestelmää käyttävistä yliopistoista ei nimetä edustajaa.

5. Tutkimusinfrastruktuurien tietopankin projektisuunnitelma (Strengell)

o [Liite 4](#)

Ohjausryhmä keskusteli, kehitetäänkö Tutkimusinfrastruktuurien tietopankkia (TIPA) edelleen erillisenä palveluna (vaihtoehto 1) vai jatketaan kehitystä tutkimustietovarannon yhteydessä (vaihtoehto 2).

Kommentoitiin, että vaihtoehto 2 kuulostaa hyvältä, ja olisi hyvä, että tiedot löytyisivät yhdestä paikasta. Mainittiin kuitenkin, että myös tutkimustietovaranto on vielä hahmottomaton ja tässä vaiheessa vasta pilotti. Jos esimerkiksi yritys etsii googlilla tietoa, onko merkitystä, löytyykö molemmista paikoista?

Kysyttiin, onko amk:ien mahdollista tuoda omat infransa, jotka tällä hetkellä Arenen sivuilla. Todettiin, että on jatkossa hyvin mahdollista.

Akatemian kanta on, että tiedot siirretään yhteiseen paikkaan, jolloin Akatemia ei olisi rekisterinpitäjä muiden organisaatioiden tietojen osalta, kuten se on nykyisen palvelun rekisteriselosteen mukaan. Mainittiin, että jos tutkimustietovaranto toteutetaan kuten muutkin vastaavat tietovarannot tähän asti, rekisterinpitäjä säilyy tietojen tuottajalla, esim. Akatemialla sen omien tietojensa osalta ja yliopistoilla omiensa.

Kysyttiin, onko VIRT-julkaisutietopalvelun julkaisuihin mahdollista lisätä infrastruktuurien tietoja, jolloin ne olisivat esimerkiksi Akatemian käytettävissä hankeraportoinnissa. Todettiin, että infran ja julkaisun välinen linkitys voi tulla tutkimustietovarantoon joko julkaisutiedon lähdeorganisaatiosta tai tietoa käyttävästä palvelusta. Julkaisutiedot tulevat tutkimusorganisaatioilta ja linkitys julkaisun ja infran välillä pitäisi tällöin tapahtua siellä. Jotta tieto olisi täydellistä, sama prosessi pitäisi olla käytössä kaikissa korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa. Kerrottiin, että esimerkiksi Aalto-yliopistossa linkitys on mahdollinen.

Mainittiin, että viime ohjausryhmän kokouksessa päätettiin VIRT-tietojen käytön edistämisestä CSC:n laskentainfran hakupalvelussa, ja sen toteutuksen yhteydessä mahdollistetaan infran linkittäminen julkaisuun. CSC:n tapauksessa tutkija hakee jatkokäyttölupaa laskentapalveluun, jolloin tämän täytyy raportoida ko. infralla aikaisemmin tuottamansa julkaisut. Jatkossa julkaisut voidaan poimia VIRRasta ja samalla VIRTaan siirtyä tieto infrasta.

Todettiin, että infrapankin laajentuessa esim. tutkimusorganisaatioiden omiin infroihiin, se on integroitavissa rahoittajien, yliopistojen yms. omiin palveluihin siten, että infratiedot voi poimia tutkimustietovarannosta, eikä niitä tarvitse syöttää käsin.

Todettiin, että infojen liittäminen julkaisuihin vaatii joka tapauksessa työtä. Infoja on kuitenkin vähemmän kuin julkaisuja, joten olisi järkevämpää liittää infoja julkaisuihin kuin päinvastoin.

Päätös: Edetään esityksen vaihtoehdon 2 mukaan, eli Tutkimusinfrastruktuurien tietopankin kehitystä ei enää jatketa erillisen palvelunaan, vaan osana tutkimustietovarantoa.

6. Tutkijakysely (Puuska)

o [Liite 5a](#)

o [Liite 5b](#), kyselyn luonnos

Kysyttiin, ketkä tutkijat olisivat kyselyn kohteena ja miten tutkijoita motivoidaan vastaamaan. Kommentoitiin, että useimmiten kyselyihin vastataan, jos on jotain valitettavaa ja tutkijat eivät vastaa, jos asiat eivät koske juuri itseä. Todettiin, että tässä ei kuitenkaan haeta tieteellisesti luotettavaa vastaajajoukkoa, vaan enemmän ideoita ja kehittämiskohteita.

Ehdotettiin, että kyselyn alku olisi lyhyempi, sillä ko. asiat jo tiedetään. Ainakin vastausvaihtoehtoja pitäisi olla vähemmän. Voisi kysyä, mihin menee eniten aikaa.

Business Finland ja Akatemia ovat lähettäneet tutkimusasiakkailleen saman tyyppisiä kyselyjä, ja niissä on huomattu, että kohdennettuun kyselyyn saa paremmin vastauksia. Juuri nyt niiltä ei kuitenkaan ole lähdössä isoja kyselyitä. Otetaan Akatemialta malliksi viime syksyn kysely ja hyödynnetään sitä mahdollisilta osin.

Myös Acatiimi-jutulla voisi saada hyvin vastaajia.

Akatemian kyselyssä on mm. todettu, että eniten tutkijoiden aikaa menee CV:n tekemiseen. CV:n tekeminen on tullut esille myös tutkimustietovarannon käyttötapauksissa. Voisi olla hyvä, jos tutkija saisi esimerkiksi Akatemiaa varten tarvittavan CV:n suoraan tutkimustietovarannosta. Kerrottiin, että myös Puresa on toiminnallisuutena CV-pohja.

Päätös: Julkaistaan tutkijakysely ehdotetuin muutoksin research.fi-sivustolla. Ohjausryhmän jäsenet voivat kommentoida sisältöä vielä tämän kuun loppuun.

7. Tilastokeskuksen kansainvälinen yhteistyö TKI-tilastoinnissa (Leppälähti)

- o [Liite 6, pdf](#)

Kysyttiin, onko Tilastokeskuksella keinoa saada tietoa säätiörahoituksesta. Kerrottiin, että yksityinen voitto tavoittelematon on yhtenä rahoituslähteenä. Tiedot tulevat kuitenkin organisaatioilta, joten jos säätiörahoituksen saajana on esim. yksityishenkilö, se ei näy tilastoissa.

Kommentoitiin, että yritysten ja yliopistojen hankala arvioida myös alihankkijoilta ostettavaa tk-työtä. Mainittiin, että yliopistojen IT-Bencheit kyselyssä kerätään mahdollisesti myös näitä tietoja.

Ohjausryhmä merkitsi asian tiedoksi.

8. Tutkimustietovarannon portaalin workshop (Strengell ja Virolainen)

- a. Prosessin ja ryhmätyön esittely, [Liite 8](#)
- b. Ryhmätyöt, tuloksia

<p>Tutkijat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tieteen tutkimus • Yhteistyökumppanit • Etsii seuraavaa projektia • Hakuominaisuudet <ul style="list-style-type: none"> o Tutkimuskumppaneiden ym. Tunnistamiseen • Omat tiedot • Voi lukita ja joihin voi viitata • Millä alueilla tutkimuksellisia puutteita ("white spots") • Tutkimustulokset <ul style="list-style-type: none"> o Aineistot, data, julkaisut, tulokset 	<p>Korkeakoulut/tutkimusorganisaatiot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samankaltaista tutkimusta tekevien organisaatioiden tunnistaminen (kumppanuudet) • Raportoinnin helpottuminen = mahdollisimman paljon tietoa saatavilla valmiina • Oma tutkimustoiminta paremmin näkyviin • Tutkimusorganisaatioiden vertailu ja benchmarkkaus • Tiedonkeruun prosessien avoimuus ja läpinäkyvyys • Tutkimuksia koskevat tiedot rajapintojen kautta myös omiin järjestelmiin • Algoritmit salaisia, jos ongelma niin voiko koulut käyttää softaa?
<p>Rekrytoijat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työntekijöitä hakevat yritykset ja julkisrahoitteiset organisaatiot 	<p>Opiskelijat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avoimet verkkokurssit, hyvä paikka jakaa ja löytää tarpeellista materiaalia.
<p>Rahoittajat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Näkymä rahoitettuun tutkimukseen • Mahdolliset "aukot" tutkimusrahoituksessa • Rahoitetun tutkimuksen volyyymi <ul style="list-style-type: none"> o Aloittain/aiheittain o Visualisointi o Vaikuttavuus • Näkymä nouseviin alueisiin (ennakointi) • Millä alueilla tutkimuksellisia puutteita ("white spots") nousevat alueet (white spots): <ul style="list-style-type: none"> o uusilla algoritmeilla, esim. hanketihentymät (tekoäly) 	<p>Laaja yleisö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toimitettu ja yleistajuinen sisältö • Mihin julkista rahaa käytetään ja mitä sillä saa? <ul style="list-style-type: none"> o Miten esitetään laajalle yleisölle, visualisointi, näin paljon rahaa tiede saa, tällaista tiedettä julkisin varoin tehdään, nostoja kansallisesti arvostetuista aloista, julkaisuista. o Tärkeää näyttää, että kaikki ei ole verorahaa, vaan mukana myös yksityinen puoli • Tutkimusta koskevien tietojen löytäminen esim. kansalaistieteen tarpeisiin

<ul style="list-style-type: none"> • Tutkijoiden ja yritysten aktivointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Tieteen prosessien avoimuus ja luotettavuus • Tietojen google näkyvyys • Linkit suoraan aineistoihin • Tiede tutuksi <ul style="list-style-type: none"> ○ Kansalainen ○ Lapset ja nuoret
<p>Ministeriöt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Päätäjille numeerista tietoa, graafeja • Porautumisen mahdollisuus • Heräte kännykkään 	<p>Yritykset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaaminen ja osaajat: <ul style="list-style-type: none"> ○ hyvät hakutoiminnallisuude (robotiikka) ○ Asiantuntijoiden etsiminen • Henkilöt • Yhteistyökumppanit • Tutkimustulokset • Data/aineistot • Infrat
<p>Muut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yritykset opiskelijat <ul style="list-style-type: none"> ○ Miten tunnistaudutaan? Vai onko avoin? ○ joko täysin avoin tai sitten tunnistautuminen myös muille kuin kk:lle • Onko mahdollista tehdä hakuja kokonaisuudesta? • Työkalut <ul style="list-style-type: none"> ○ Raportit ○ Visuaalisoinnit ○ Analyysivälineet • Tehdyn tutkimuksen ja sen vaikuttavuuden arviointi • Roolit <ul style="list-style-type: none"> ○ Käyttöoikeudet ○ voisiko olla erilaisia näkymiä erilaisiin tarpeisiin • Näkymä myös ulkomaille <ul style="list-style-type: none"> ○ "Invest in Finland" ○ "Kaiutin". <p>Medialle EtsiXpertti-tyylinen palvelu</p>	

9. Tiedoksi

a. AT2OA-työpaja, Wien 9.4.2018

- Tilaisuuden ohjelma löytyy täältä: <http://at2oa.at/en/workshop.html>
  - Itävallan kansallinen seminaari. Samoja asioita mietitään eri maissa. Kiinnostusta Suomen VIRTJA-järjestelmää kohtaan.
- Jyrki Ilvan esitys: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201804096427>

10. Muita asioita

11. Seuraava kokous

- Ma 11.6.2018 klo 12-15